

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
Τμήμα Ποιοτικού & Φυτ/κού Ελέγχου**

Διεύθυνση: Μεγ. Βρύση Λαμίας,
4ο χλμ Ε.Ο. Λαμίας-Στυλίδας
Ταχ. Κώδικας: 351 50
Πληροφορίες: Κ. Τσώνος
Τηλ. : 22313 52424
email: k.tsonos@pste.gov.gr

**ΠΡΟΣ
ΠΙΝΑΚΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ**

**2^ο ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ
ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΕΝΟΤΗΤΑΣ (Π.Ε.) ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ**

Η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας της Π.Ε. Φθιώτιδας και το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου Βόλου, στο πλαίσιο του Προγράμματος Γεωργικών Προειδοποιήσεων Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας της Βαμβακοκαλλιέργειας της χώρας, ενημερώνουν τους βαμβακοκαλλιεργητές της Π.Ε. Φθιώτιδας για τις απαραίτητες ενέργειες αποτελεσματικής φυτοπροστασίας των καλλιεργειών τους.

1. ΣΤΟΧΟΙ

Η ενημέρωση των βαμβακοπααραγωγών της Π.Ε. Φθιώτιδας για την αποτελεσματική φυτοπροστασία σε πραγματικό καλλιεργητικό χρόνο.

2. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

2.1 Κατά την τρέχουσα φάση, η συντριπτική πλειονότητα των βαμβακοφυτειών της Π.Ε. Φθιώτιδας έχει ολοκληρώσει το στάδιο της ανθοφορίας, με πολλά αγροτεμάχια να έχουν ήδη προχωρήσει στη σύσταση των πρώτων καρυδιών. Το φαινόμενο αυτό οφείλεται στην παρατεταμένη περίοδο υψηλών θερμοκρασιών που επικρατεί στην περιοχή, επιδρώντας θετικά στην επιτάχυνση του φαινολογικού κύκλου και αντισταθμίζοντας την αρχική υστέρηση που προκλήθηκε από τις χαμηλές θερμοκρασίες και τις συχνές βροχοπτώσεις του Μαΐου.

2.2 Η έλλειψη βροχοπτώσεων τον Ιούλιο (με το αθροιστικό ύψος βροχής να μην υπερβαίνει τα 24 mm) έχει καταστήσει πλέον την τεχνητή άρδευση απολύτως απαραίτητη για τη διατήρηση της βιωσιμότητας της καλλιέργειας. Η

ανεπάρκεια υγρασίας αναδεικνύεται ως ο σημαντικότερος ανασταλτικός παράγοντας για την περαιτέρω ανάπτυξη των φυτών.

2.3 Όσον αφορά την εντομολογική κατάσταση, επισημαίνονται τα εξής:

- Για το πράσινο σκουλήκι, οι μέχρι τώρα συλλήψεις στις φερομονικές παγίδες παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, ενώ οι δειγματοληψίες προνυμφών σε όλες τις περιοχές του Δήμου δεν έχουν ξεπεράσει το κατώτατο όριο επέμβασης. Η συγκυρία αυτή αποδίδεται κυρίως στις καιρικές συνθήκες, καθώς η παρατεταμένη ζέστη φαίνεται ότι αναστέλλει τον πολλαπλασιασμό του.
- Αντιθέτως, το ρόδινο σκουλήκι εμφανίζει πλέον ανησυχητική δραστηριότητα, με τις συλλήψεις να σημειώνουν ανοδική τάση. Το γεγονός αυτό καθίσταται ιδιαίτερα επικίνδυνο, δεδομένης της ύπαρξης πλήθους καρποφόρων οργάνων (ανθέων και νεαρών καρυδιών) που αποτελούν ιδανικούς ξενιστές.
- Σε ό,τι αφορά δευτερεύοντες εχθρούς (αφίδες, ακάρεα, αλευρώδεις), τα προβλήματα είναι περιορισμένα. Ωστόσο, αξιοσημείωτη είναι η μειωμένη παρουσία ωφέλιμων εντόμων (π.χ. πασχαλίτσες, χρύσωπες) σε όσους αγρούς πραγματοποιήθηκαν άσκοποι ψεκασμοί.

2.4 Η καταπολέμηση των ζιζανίων (ιδίως κύπερης, αγριοφασολιάς και περιπλοκάδας) συνεχίζει να αποτελεί σημαντική πρόκληση λόγω της περιορισμένης λίστας εγκεκριμένων σκευασμάτων, με τους παραγωγούς να καταφεύγουν κυρίως σε μηχανικές μεθόδους (σκάλισμα και ξεβοτάνισμα).

3. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Οι παραγωγοί πρέπει να παρακολουθούν τακτικά τις καλλιέργειες και, σύμφωνα με τα πραγματικά δεδομένα, να εφαρμόζουν τις συνιστώμενες καλλιεργητικές πρακτικές φυτοπροστασίας στον κατάλληλο χρόνο, όπως αυτές περιγράφονται παρακάτω. Η άρδευση και η λίπανση των βαμβακοφυτειών πρέπει να είναι ισορροπημένες, ώστε να μην προκληθεί υπερβολική βλαστική ανάπτυξη, η οποία προσελκύει τα επιβλαβή έντομα, όπως το πράσινο σκουλήκι. Σε καλλιέργειες με αυξημένη ανάπτυξη, μεγάλα μεσογονάτια και καθυστερημένο σχηματισμό καρποφόρων οργάνων (χτένια), συνιστάται η εφαρμογή ανασχετικού ψεκασμού (meriquat chloride 5 SL, διάφορα σκευάσματα).

4. ΧΑΛΑΖΟΠΤΩΣΗ

Η χαλαζόπτωση της 24ης Ιουλίου 2026 στη Φθιώτιδα (Δήμος Μακρακώμης, Κοινότητες Καστρίου, Καρυάς, Λιανοκλαδίου, Αμουρίου, καθώς και περιοχές του Δήμου Αμφίκλειας-Ελάτειας) ήταν ιδιαίτερα έντονη και προκάλεσε σοβαρές μηχανικές ζημιές στα βαμβακοχώραφα, οι οποίες αυξάνουν εκθετικά τον κίνδυνο δευτερογενών μολύνσεων από μύκητες και βακτήρια, λόγω των ανοιχτών πληγών στα φυτά.

Μηχανικές Ζημιές από το Χαλάζι

Καταστροφή Φυλλώματος: Σχίσσιμο και πτώση των φύλλων, γεγονός που μειώνει τη φωτοσυνθετική ικανότητα του φυτού.

Απώλεια Καρποφόρων Οργάνων: Πτώση και καταστροφή των χτενιών (ανθοφόρων οφθαλμών), λουλουδιών και των πρώτων καρυδιών.

Πληγές στους Βλαστούς: Σπασίματα κορυφών και βαθιές χαραγές στον κεντρικό βλαστό και στους πλάγιους κλώνους.

Βακτηριακό Κάψιμο (*Xanthomonas citri* subsp. *malvacearum): Το βακτήριο εισέρχεται άμεσα από τις πληγές, προκαλώντας γωνιώδη κηλίδωση στα φύλλα και σήψη των καρυδιών.

Σήψεις Καρυδιών (Μύκητες *Alternaria*, *Fusarium*, *Aspergillus*): Οι ανοιχτές πληγές στα εναπομείναντα καρύδια αποτελούν πύλη εισόδου για μύκητες, με αποτέλεσμα το μαύρισμα και την καταστροφή των ινών.

Αδρομυκώσεις (*Verticillium dahliae*): Το στρες της χαλαζόπτωσης εξασθενεί το ριζικό σύστημα, καθιστώντας τα φυτά πιο ευάλωτα σε προσβολές από βερτισιλλίωση.

Επιπτώσεις στο Στάδιο Ανθοφορίας / Μικρών Καρυδιών

Άμεση απώλεια σοδειάς: Τα μικρά καρύδια και τα άνθη πέφτουν πολύ εύκολα με το χτύπημα του χαλαζιού.

Παραμπόδιση γονιμοποίησης: Η καταστροφή των ανοιχτών ανθέων σταματά τη διαδικασία δεσίματος νέων καρυδιών.

Κίνδυνος καθυστερημένης ωρίμανσης: Αν το φυτό αναγκαστεί να ξεκινήσει νέα βλάστηση (αναβλάστηση) από τους κοιμώμενους οφθαλμούς, τα νέα καρύδια θα αργήσουν να ωριμάσουν το φθινόπωρο, με κίνδυνο να μην ανοίξουν ποτέ λόγω φθινοπωρινών βροχών.

Άμεσες Ενέργειες στο Χωράφι

Μυκητοκτόνα / Βακτηριοκτόνα (Εντός 48 ωρών): Ψεκασμός με χαλκούχο σκεύασμα (π.χ. υδροξείδιο ή οξυχλωριούχο χαλκό) για να «κλείσουν» οι πληγές στα μικρά καρύδια και στους βλαστούς, αποτρέποντας τις σήψεις.

Βιοδιεγέρτες & Αμινοξέα: Άμεση διαφυλλική εφαρμογή αμινοξέων μαζί με ιχνοστοιχεία (κυρίως Βόριο και Ψευδάργυρο) για να βοηθηθούν τα εναπομείναντα άνθη να κρατήσουν την καρπόδεση.

Προσοχή στο Άζωτο: Μην εφαρμόσετε μεγάλες ποσότητες αζώτου τώρα. Η υπερβολική αζωτούχος λίπανση θα στρέψει το φυτό σε υπερβολική βλάστηση (φύλλα/βλαστούς), αντί να κρατήσει και να αναπτύξει τα λίγα εναπομείναντα καρύδια.

Επόμενα Βήματα & Παρακολούθηση

Έλεγχος για Πράσινο Σκουλήκι: Τα πληγωμένα φυτά με νέα τρυφερή βλάστηση προσελκύουν έντονα το πράσινο σκουλήκι. Παρακολουθήστε στενά τα χωράφια τις επόμενες ημέρες.

Εκτίμηση Ζημιάς: Ελέγξτε αν ο κεντρικός βλαστός έχει σπάσει κάτω από τους πρώτους καρποφόρους κλώνους. Αν ο κεντρικός βλαστός είναι ανέπαφος, το φυτό έχει πιθανότητες μερικής αναπλήρωσης.

5. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΨΕΚΑΣΜΩΝ

Η Υπηρεσία μας συνιστά στους βαμβakoπαραγωγούς, από το στάδιο της ανθοφορίας και μετά, να βρίσκονται σε αυξημένη ετοιμότητα και να

επιθεωρούν επισταμένως την καλλιέργειά τους (κάθε 3 – 4 ημέρες), προκειμένου να διαπιστώνουν έγκαιρα τυχόν εντομολογικές προσβολές, ώστε να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά με το μικρότερο οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος. Τα κατώτατα όρια επέμβασης ανά εχθρό:

ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ: 6-8 προνύμφες (σκουλήκια 1ου και 2ου σταδίου, μήκους έως 1 εκατοστό) κατά μέσο όρο ανά 100 φυτά ή, πρακτικά, μία (1) νεαρή προνύμφη ανά γραμμικό μέτρο φυτών.

ΡΟΔΙΝΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ: Στο στάδιο της ανθοφορίας, όταν το ποσοστό προσβεβλημένων ανθέων (με εμφάνιση ροζέτας) υπερβαίνει το 20%. Στο στάδιο της καρποφορίας, όταν διαπιστωθεί προσβολή σε ποσοστό 5-8% σε δείγμα 100 νεαρών καρυδιών ηλικίας περίπου δύο εβδομάδων. Σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις, συνιστάται στους παραγωγούς να μην προβαίνουν σε ψεκασμούς.

ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ

- Τα αγροχημικά πρέπει να χρησιμοποιούνται πάντοτε σύμφωνα με την ετικέτα.
- Σύμφωνα με τα άρθρα 9§3 και 10§3 του ν. 4036/2012 (ΦΕΚ 8Α), όποιος χρησιμοποιεί μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα υπόκειται σε διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.
- Πρέπει να αποφεύγονται οι ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Όπου κρίνεται αναγκαίο, οι ψεκασμοί πρέπει να γίνονται την ώρα που δεν δραστηριοποιούνται οι μέλισσες, δηλαδή κυρίως κατά τις απογευματινές ώρες και μετά τη δύση του ηλίου.
- Οι βαμβakoπαραγωγοί οφείλουν να προειδοποιούν τους μελισσοκόμους, ώστε να απομακρύνουν τα μελίσσια τους από την περιοχή του ψεκασμού. Για τον σκοπό αυτό, οι μελισσοκόμοι θα πρέπει απαραίτητως να αναγράφουν στις κυψέλες τον κωδικό τους, το τηλέφωνο και τη διεύθυνσή τους, ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη ειδοποίησή τους.
- Οι βαμβakoπαραγωγοί είναι αποκλειστικά και μόνοι υπεύθυνοι για την τελική απόφαση επιλογής της συγκεκριμένης, κάθε φορά, φυτοπροστατευτικής επέμβασης στις συνθήκες της καλλιέργειάς τους, των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που θα επιλέξουν και του τρόπου και χρόνου χρησιμοποίησής τους, καθώς και παντός χειρισμού στην καλλιέργειά τους.

ΜΕΑ
Η Αν. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ
ΑΓΡΟΤ. ΟΙΚΟΝ.& ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

Αικατερίνη Καρκάνη
Γεωπόνος M.Sc.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ :

1. Π.Κ.Π.Φ.& ΠΕ Μαγνησίας
Τοπούζα & Νικολαΐδη, Τ.Κ. 38334 Πεδίο Άρεως-Βόλος
2. Βαμβακοκαλλιεργητές της ΠΕ Φθιώτιδας(ΟΜΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ)
3. Τμήμα Αγροτικής Αναπτυξης Δήμου Αμφίκλειας - Ελάτειας
4. Τμήμα Αγροτικής Αναπτυξης Δήμου Δομοκού
5. Τμήμα Αγροτικής Αναπτυξης Δήμου Λαμιέων
6. Τμήμα Αγροτικής Αναπτυξης Δήμου Λοκρών
7. Τμήμα Αγροτικής Αναπτυξης Δήμου Μακρακώμης
8. Τμήμα Αγροτικής Αναπτυξης Δήμου Καμένων Βούρλων
9. Τμήμα Αγροτικής Αναπτυξης Δήμου Στυλίδας
10. Καταστήματα Γεωργικών Φαρμάκων Δήμων ΠΕ Φθιώτιδας
11. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί ΠΕ Φθιώτιδας

ΚΟΙΝ.:

1. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ Φθιώτιδας, κ. Ηλ. Σανίδα
2. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Αγροτικής Οικονομίας Κτηνοτροφίας & Αλιείας
κ. Κ. Αποστολόπουλο